

OBSAH

Úvod	17
Seznam zkratk	18
I. Přehled právních předpisů pro vedení personální agendy	19
1. Obecné	19
2. Zaměstnanost	20
3. Pracovnělékařské služby	21
4. Osobní údaje	21
5. Kontrolní činnost	22
6. Územní samospráva	22
II. Povinnosti zaměstnavatele dle předpisů o zaměstnanosti	24
1. Právní úprava	25
2. Obecně	26
3. Výběr zaměstnanců	26
3.1 Právo zaměstnavatele	26
3.2 Nabídky zaměstnání	27
3.3 Rovné zacházení a zákaz diskriminace	27
3.4 Kontrola a postihy	32
4. Volná pracovní místa	32
4.1 Oznamování Úřadu práce	32
4.2 Způsob oznamování	34
4.3 Volné pracovní místo a jeho charakteristika	35
4.4 Kdy jde a kdy nejde o volné pracovní místo	36
4.5 Kontrola a postihy	37
5. Agenturní zaměstnávání	37
5.1 Pojem	37
5.2 Předpoklady a podmínky	39
5.3 Doporučení a povinnosti	42
5.4 Kontrola a postihy	47
6. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením	48
6.1 Vymezení osob se zdravotním postižením	48
6.2 Práva a povinnosti zaměstnavatelů	50
6.3 Plnění povinného podílu	51
6.4 Odvod do státního rozpočtu	54
6.5 Ohlašovací povinnost	56
6.6 Kontrola a postihy	56

7.	Zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí	57
7.1	Pojem „cizinec“	57
7.2	Povolovací princip	57
7.3	Zaměstnanecká karta	61
7.4	Modrá karta	63
7.5	Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance ...	64
7.6	Povolení k zaměstnání	65
7.7	Speciální vládní programy ve vztahu k cizincům (režimy zvláštního zacházení)	67
7.8	Povinnost nahlásit volné pracovní místo	68
7.9	Informační povinnost	68
7.10	Povinnost vést evidence	70
7.11	Kontrola a postihy	71
8.	Výkon činnosti dítěte	73
8.1	Co je činnost dítěte	73
8.2	Povolovací princip	74
8.3	Kontrola a postihy	75
III.	Osobní údaje v personální agendě	76
1.	Právní úprava	77
2.	Obecně	77
2.1	Pojem	77
2.2	Zpracování osobních údajů obecně	79
2.2.1	Vztah správce a zpracovatele	83
2.2.2	Záznam o činnosti zpracování	84
2.2.3	Pověřenec pro ochranu osobních údajů	84
2.3	Tzv. citlivé osobní údaje	86
2.4	Souhlas subjektu údajů	88
2.5	Ochrana (zabezpečení) osobních údajů	90
3.	Údaje v pracovněprávních vztazích	92
3.1	Zákaz diskriminace	92
3.2	Údaje při výběru zaměstnanců	95
3.3	Informace o zaměstnancích	96
4.	Rodné číslo	97
4.1	Obecně	97
4.2	Kdy lze využít rodného čísla	98
5.	Osobní dotazník	99
5.1	Obecně	99
5.2	Obsah osobního dotazníku	99
6.	Osobní spis zaměstnance	101
6.1	Obecně	101
6.2	Obsah osobního spisu	102
6.3	Před vznikem a při vzniku pracovního poměru	102
6.4	Za trvání pracovního poměru	104
6.5	Při skončení pracovního poměru	105
6.6	Nahlížení do osobního spisu	106

7.	Archivace dokladů	108
7.1	Obecně.....	108
7.2	Dokumenty stanovené právním předpisem.....	109
7.3	Pro účely stanovené právním předpisem.....	110
7.4	Dokumenty k ochraně práv zaměstnavatele.....	112
7.5	Ze zákona o archivnictví a spisové službě.....	112
8.	Kontrola a postihy	113
8.1	Kdo kontroluje.....	113
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut.....	114
IV.	Základní pracovněprávní vztahy a rozdíly mezi nimi	117
1.	Právní úprava	118
2.	Obecně	118
2.1	Závislá práce.....	118
2.2	Vymezení základních pracovněprávních vztahů.....	121
3.	Zákoník práce a nelegální práce	123
3.1	Závislá práce a nelegální práce.....	123
3.2	Kontrola a postihy.....	124
4.	Rozdíly mezi pracovním poměrem a dohodami	125
4.1	Obecně.....	125
4.2	Podmínky.....	125
4.3	Povinnost rozvrhnout pracovní dobu.....	127
4.4	Práva (nároky) zaměstnanců.....	129
4.5	Odměňování.....	131
5.	Rozdíly mezi dohodami	133
5.1	Obecně.....	133
5.2	Rozsah práce.....	134
5.3	Obsahové náležitosti.....	137
5.4	Způsoby zrušení.....	138
5.5	Forma.....	141
5.6	Kontrola a postihy.....	142
V.	Vznik pracovního poměru	143
1.	Právní úprava	144
2.	Způsoby vzniku pracovního poměru	144
2.1	Výčet.....	144
2.2	Více pracovních poměrů.....	144
2.3	Souběžná činnost.....	145
2.4	Konkurenční činnost a předchozí souhlas zaměstnavatele.....	147
3.	Povinnosti před vznikem pracovního poměru	151
3.1	Povinnost seznámení s podmínkami.....	151
3.2	Vstupní lékařská prohlídka.....	151
4.	Den vzniku pracovního poměru	156
4.1	Kdy vzniká pracovní poměr.....	156
4.2	Odstoupení od pracovní smlouvy.....	157

5.	Pracovní smlouva	158
5.1	Forma	158
5.2	Obsah	159
5.3	Druh a místo (místa) výkonu práce	160
5.4	Den nástupu do práce	166
5.5	Zkušební doba	167
5.6	Doba trvání pracovního poměru	173
5.6.1	Základní pravidla	174
5.6.2	Výjimky	177
5.6.3	Zákonná fikce	182
5.7	Kratší pracovní doba	184
5.8	Výše mzdy	185
5.9	Pravidelné pracoviště	188
5.10	Konkurenční doložka	189
6.	Jmenování	196
6.1	Kdy jmenovat na pracovní místo (do funkce)	196
6.1.1	Jmenování podle zvláštních právních předpisů	196
6.1.2	Jmenování podle zákoníku práce	198
6.2	Jak u zaměstnavatelů podnikatelské sféry	200
6.3	Odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	201
6.4	Forma a obsah odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	204
6.5	Postup po odvolání z vedoucího místa (vzdání se tohoto místa)	206
7.	Informace o právech a povinnostech	211
7.1	Obecně	211
7.2	Obsah informace	212
7.3	Informace při vyslání do ciziny	214
7.4	Informace při nástupu do práce	214
8.	Kontrola a postihy	215
8.1	Kdo kontroluje	215
8.2	Skutkové podstaty a výše pokut	215
VI.	Změny pracovního poměru	216
1.	Právní úprava	217
2.	Případy změn pracovního poměru	217
2.1	Obecně	217
3.	Převedení na jinou práci	219
3.1	Obecně	219
3.2	Povinnost převedení	220
3.3	Možnost převedení	223
3.4	Podmínky převedení	225
3.5	Mimořádná a živelní událost, jiná hrozící nehoda ...	226

3.6	Prostoj a nepříznivé povětrnostní vlivy	227
3.7	Projednání	227
3.8	Doplatek do průměrného výdělku	228
3.9	Doplatek do průměrného výdělku a stávka	229
4.	Dočasné přidělení	230
4.1	Obecně	230
4.2	Podmínky a předpoklady	230
4.3	Skončení dočasného přidělení	233
4.4	Cestovní náhrady	233
5.	Pracovní cesta	233
5.1	Dohoda o vyslání na pracovní cestu	233
5.2	Omezení	235
5.3	Cestovní náhrady	235
6.	Přeložení	236
6.1	Podmínky přeložení	236
6.2	Zařazení na původní místo	236
6.3	Cestovní náhrady	236
7.	Kontrola a postihy	237
7.1	Kdo kontroluje	237
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	237
VII.	Skončení pracovního poměru	238
1.	Právní úprava	239
2.	Způsoby skončení pracovního poměru	239
2.1	Výčet	239
2.2	Rozvázání pracovního poměru	240
3.	Smrt zaměstnance (zaměstnavatele)	241
3.1	Smrt zaměstnance	241
3.2	Peněžité práva po smrti zaměstnance	241
3.3	Smrt zaměstnavatele	243
3.4	Kdo vydává potvrzení o zaměstnání	244
4.	Cizinci a osoby bez státní příslušnosti	244
4.1	Definice cizince	244
4.2	Když pracovní poměr neskončí jinak	245
4.3	Zrušení povolení k pobytu	245
4.4	Trest vyhoštění	245
4.5	Povolení k zaměstnání, zaměstnanecká karta a modrá karta	246
5.	Uplynutí doby	247
5.1	Obecně	247
5.2	Změna doby trvání pracovního poměru ze zákona	248
5.3	Pojem „vědomí zaměstnavatele“	250
5.4	Projev nesouhlasu	250
5.5	Vědomí nejbližší nadřízeného zaměstnance	251

6.	Dohoda	253
6.1	Dvě strany	253
6.2	Forma dohody	254
6.3	Důvody k uzavření dohody	254
6.4	Den skončení pracovního poměru	256
7.	Výpověď	257
7.1	Kdo a kdy může dát výpověď	257
7.2	Forma a doručení	258
7.3	Skutkové vymezení důvodu	259
7.4	Den skončení a výpovědní doba	260
7.5	Důvody k výpovědi zaměstnavatele	263
7.6	Hromadné propouštění	264
7.7	Zákaz výpovědi	267
7.8	Rušení zaměstnavatele	272
7.9	Přemísťování zaměstnavatele	274
7.10	Nadbytečnost zaměstnance	275
7.11	Pracovní úraz, nemoc z povolání nebo ohrožení touto nemocí, expozice	280
7.12	Dlouhodobé pozbytí zdravotní způsobilosti zaměstnance	282
7.13	Předpoklady a požadavky	284
7.14	Porušení povinnosti	291
7.15	Porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce	300
7.16	Lhůty	302
7.17	Povinnosti ve vztahu k odborům	304
8.	Okamžité zrušení	307
8.1	Kdo a kdy může okamžitě zrušit	307
8.2	Forma	307
8.3	Skutkové vymezení důvodu	307
8.4	Den okamžitého zrušení	308
8.5	Lhůty	309
8.6	Důvody k okamžitému zrušení	310
8.7	Trestný čin zaměstnance	312
8.8	Porušení povinnosti zvlášť hrubým způsobem	313
8.9	Vážné ohrožení zdraví zaměstnance	316
8.10	Dlužná mzda, plat nebo jejich náhrada	318
8.11	Právo zaměstnance na náhradu mzdy (platu)	321
8.12	Povinnosti ve vztahu k odborům	322
9.	Zrušení ve zkušební době	322
9.1	Předpoklady	322
9.2	Kdo a kdy může zrušit	323
9.3	Omezení zaměstnavatele	325
9.4	Forma	327
9.5	Den zrušení pracovního poměru	327

10.	Neplatnost rozvázání pracovního poměru	328
10.1	Neplatnost právních jednání obecně	328
10.2	Způsob uplatnění a lhůta	329
10.3	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnavatele	331
10.4	Moderační právo soudu	334
10.5	Neplatnost rozvázání ze strany zaměstnance	336
11.	Kontrola a postihy	337
11.1	Kdo kontroluje	337
11.2	Skutkové podstaty a výše pokut	337
VIII. Povinnosti zaměstnavatele spojené se skončením pracovního poměru		
	pracovního poměru	338
1.	Právní úprava	339
2.	Obecně	339
2.1	Výčet	339
2.2	Nevyčerpaná dovolená	339
2.3	Výplata splatné mzdy (platu)	340
2.4	Pracovní volno	340
3.	Potvrzení o zaměstnání	341
3.1	Kdy a komu se potvrzení vydává	341
3.2	Obsah potvrzení	342
3.3	Potvrzení pro Úřad práce	346
3.4	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	350
4.	Pracovní posudek	350
4.1	Pojem a obsah	350
4.2	Kdy se posudek vydává	352
4.3	Nesouhlas zaměstnance s obsahem	352
5.	Odstupné	354
5.1	Účel a rozdělení	354
5.2	Odstupné ze zákona	355
5.3	Výše odstupného ze zákona	357
5.4	Výplata odstupného a jeho kompenzace	361
5.5	Vrácení odstupného	363
5.6	Další odstupné pro úředníky	367
5.7	Odstupné a odvolání z vedoucího pracovního místa	368
6.	Doručování písemností	368
6.1	Obecně	368
6.2	Do vlastních rukou	369
6.3	Způsoby doručení	370
6.4	Osobní doručení	371
6.5	Doručení elektronickou cestou	372
6.6	Doručení datovou schránkou	373
6.7	Doručení poštou	373
6.7.1	Poštovní adresa	374

6.7.2	Volba poštovní služby	375
6.7.3	Dodání do vlastních rukou	376
6.7.4	Zaměstnanec písemnost převezme	377
6.7.5	Zaměstnanec převzetí písemnosti odmítl nebo jinak znemožnil její doručení	377
6.7.6	Uložení poštovní zásilky	379
6.7.7	Úložní lhůta	379
7.	Kontrola a postihy	381
7.1	Kdo kontroluje	381
7.2	Skutkové podstaty a výše pokut	381
IX.	Pracovní doba a doba odpočinku	382
1.	Právní úprava	383
2.	Obecně	383
2.1	Základní pojmy	383
2.2	Odchytky pro zaměstnance v dopravě	384
2.3	Odchytky pro členy hasičské jednotky podniku	385
2.4	Pracovní doba	386
2.5	Doba odpočinku	387
2.6	Směna	387
2.7	Pracovní režimy	387
2.8	Povinnost projednání s odborovou organizací	388
3.	Stanovená týdenní pracovní doba	389
3.1	Pojem	389
3.2	Délka	389
3.3	Zkrácení pracovní doby bez snížení mzdy	392
3.4	Kratší pracovní doba	392
3.5	Žádost zaměstnance o vhodnou úpravu pracovní doby	394
4.	Rozvržení pracovní doby	397
4.1	Základní zásady	397
4.2	Maximální délka směny	399
4.3	Rozvrh pracovní doby	400
4.4	Pružné rozvržení pracovní doby	402
4.5	Sdílené pracovní místo	408
5.	Konto pracovní doby	409
5.1	Pojem a podmínky	409
5.2	Vyrovňovací období	410
5.3	Účty při kontu pracovní doby	411
5.3.1	Účet pracovní doby	411
5.3.2	Účet mzdy	412
5.3.3	Výše stálé mzdy	413
5.4	Vyrovnění	414
6.	Přestávka v práci a bezpečnostní přestávka	415
6.1	Přestávka v práci na jídlo a oddech	415

6.2	Přiměřená doba na oddech a jídlo.	419
6.3	Bezpečnostní přestávka.	420
6.4	Souběh přestávek.	421
6.5	Přestávka ke kojení.	421
7.	Doba odpočinku	422
7.1	Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směny	422
7.2	Nepřetržitý odpočinek v týdnu.	424
7.3	Dny pracovního klidu.	427
7.4	Den pracovního klidu u zaměstnanců v nočních směnách.	428
7.5	Svátky	430
8.	Pracovní pohotovost	432
8.1	Pojem	432
8.2	Předpoklady	433
8.3	Odměna za pracovní pohotovost	434
9.	Práce přesčas	435
9.1	Pojem	435
9.2	Podmínky pro nařízení práce přesčas	437
9.3	Limity práce přesčas	438
9.4	Práce přesčas při pružném rozvržení pracovní doby	439
9.5	Práce přesčas při kontu pracovní doby	440
9.6	Omezení práce přesčas ve vztahu k některým zaměstnancům	440
9.7	Zákaz práce přesčas.	441
10.	Noční práce	441
10.1	Pojem	441
10.2	Zaměstnanec pracující v noci.	441
10.3	Omezení noční práce ve vztahu k některým zaměstnancům	444
10.4	Zákaz noční práce	444
11.	Evidence (nejen) pracovní doby	444
11.1	Obsah.	444
11.2	Význam evidence.	446
11.3	Forma vedení evidence.	446
11.4	Specifika v dopravě.	448
12.	Kontrola a postihy	448
12.1	Kdo kontroluje	448
12.2	Skutkové podstaty a výše pokut	448
X.	Překážky v práci	452
1.	Právní úprava	453
2.	Obecně	453
2.1	Pojem a rozdělení.	453
2.2	Specifika pro některé případy	454

3.	Překážky v práci na straně zaměstnavatele	455
3.1	Vymezení	455
3.2	Prostoj	456
3.3	Nepříznivé povětrnostní vlivy a živelní událost.	456
3.4	Jiné překážky (§ 208 ZP)	457
3.5	Omezení odbytu výrobků nebo poptávky po službách.	458
4.	Překážky v práci na straně zaměstnance.	461
4.1	Vymezení	461
4.2	Společná pravidla	461
4.3	Důležité osobní překážky v práci	462
4.3.1	Dočasná pracovní neschopnost a karanténa	463
4.3.1.1	Náhrada v období prvních 14 kalendářních dnů dočasné pracovní neschopnosti a karantény	466
4.3.1.2	Výše náhrady a její výpočet	469
4.3.1.3	Kontrola dodržování režimu dočasné práce neschopného zaměstnance	471
4.3.2	Mateřská dovolená	473
4.3.3	Rodičovská dovolená	476
4.3.4	Ošetřování dítěte nebo jiného člena domácnosti	479
4.3.5	Péče o dítě	480
4.3.6	Dlouhodobá péče	480
4.3.7	Jiné důležité osobní překážky v práci.	484
4.4	Překážky v práci z důvodu obecného zájmu.	494
4.4.1	Výkon veřejné funkce	495
4.4.2	Výkon občanské povinnosti	496
4.4.3	Jiné úkony v obecném zájmu	497
4.4.4	Branná povinnost.	503
4.4.5	Školení, jiná forma přípravy nebo studium.	504
5.	Kontrola a postihy.	509
5.1	Kdo kontroluje	509
5.2	Skutkové podstaty a výše pokut	509
XI.	Dovolená	510
1.	Právní úprava	511
2.	Obecně.	511
2.1	Právo na dovolenou.	511
2.2	Druhy dovolené	512
3.	Dovolená za kalendářní rok	512
3.1	Podmínky	512
3.2	Délka	513
3.3	Právo na poměrnou část dovolené za kalendářní rok a její délka	515

3.4	Změna délky pracovní doby v průběhu kalendářního roku	519
3.5	Výkon práce pro účely dovolené	523
3.5.1	Překážky v práci tzv. plně započitatelné	524
3.5.2	Překážky v práci tzv. částečně započitatelné	526
5.	Dodatková dovolená	531
5.1	Podmínky	531
5.2	Délka	532
6.	Čerpání dovolené	535
6.1	Základní pravidla	535
6.2	Povinnosti zaměstnavatele	537
6.3	Možnosti zaměstnavatele	540
6.4	Co zaměstnavatel nesmí	542
6.5	Přerušení dovolené	543
6.6	Čerpání dovolené po skončení mateřské (rodičovské) dovolené	546
7.	Krácení dovolené	550
7.1	Pojem a důvody	550
7.2	Pravidla pro krácení dovolené	551
7.3	Rozsah krácení dovolené	552
8.	Náhrada za dovolenou	554
8.1	Obecně	554
8.2	Nevyčerpaná dovolená	555
8.3	Vrácení náhrady za dovolenou	555
8.3	Dovolenková pokladna	556
9.	Kontrola a postihy	557
9.1	Kdo kontroluje	557
9.2	Skutkové podstaty a výše pokut	558
XII.	Kontrolní činnost v oblasti dodržování pracovněprávních předpisů	560
1.	Právní úprava	561
2.	Orgány kontroly	561
2.1	Obecně	561
2.2	Orgány inspekce práce	562
2.2.1	Státní úřad inspekce práce	562
2.2.2	Oblastní inspektoráty práce	562
3.	Předmět kontroly	563
3.1	Obecně	563
3.2	Obecné vymezení působnosti	564
3.3	Kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy	565
3.4	Případy stanovené zvláštním právním předpisem	565
3.5	Spolupráce s celními úřady	566
4.	Kontrolované osoby	567
4.1	Obecně	567

4.2	Pozitivní vymezení	567
4.3	Negativní vymezení	569
4.4	Podle předpisů o zaměstnanosti	569
4.5	Místní příslušnost	570
5.	Práva a povinnosti při kontrole	570
5.1	Obecně	570
5.2	Práva	571
5.3	Povinnosti	574
5.4	Zahájení kontroly	576
5.5	Součinnost kontrolované osoby	576
5.6	Protokol o kontrole	577
6.	Obrana proti výsledkům kontroly	579
6.1	Obecně	579
6.2	Forma a důvod	580
6.3	Lhůta	580
6.4	Výsledek námitkového řízení	580
7.	Postih za nesoučinnost	582
7.1	Obecně	582
7.2	Subjekt	583
7.3	Výše pokuty	583
8.	Sankce za porušení	583
8.1	Obecně	583
8.2	Přestupky	584
8.3	Zákon o inspekci práce	584
8.4	Zákon o zaměstnanosti	585
8.5	Sankce a jejich výše	586
8.6	Doporučení pro zaměstnavatele	591
9.	Informační a poradenská činnost	592
9.1	Obecně	592
9.2	Orgány inspekce práce	592
9.3	Úřad práce	593
Přílohy		595
Bonbóny		637